

EKONOMIJA I EVRO

Evro spašen?

Brisel, 27. maj 2010. - Zvaničnici Evropske unije tvrde da evropska valuta više nije u opasnosti. Ipak, upozoravaju da će u budućnosti mnogi morati da se posvete stabilnosti evra i da je kriza bila malo medijski napumpana. Predsednik Evropskog saveta Herman van Rompej i komesar za ekonomske i monetarne poslove Oli Ren smatraju da više nema neposredne opasnosti po evro. Međutim, o tome kako dalje, zaključke bi trebalo donositi imajući u vidu greške iz prošlosti. Van Rompej tako smatra da nisu samo ublaženi kriterijumi Pakta stabilnosti o zaduživanju i deficitu, nego i da se nije vodilo računa o razlikama u stepenu konkurentnosti pojedinih zemalja:

“Ta neravnoteža poseban je problem za članice evrozone. One mogu da prikrivaju problem dok ne bude prekasno, ali onda više ne mogu da devalviraju nacionalnu valutu, jer je to evro. Za mnoge je članstvo u evrozoni bilo kao pirula za spavanje – zaboravili su na moć tržišta”, smatra Van Rompej.

Oli Ren u krizi vidi podsticaj za reforme, ali i upozorava da što brži bude oporavak, to će se manje insistirati na njima.

“Ukoliko zanemarimo reforme rezultat će biti slabiji privredni oporavak, čak i izgubljena decenija. Na taj način naši potencijali ostaće trajno na nižem nivou od onog pre krize”, rekao je Ren.

Ren smatra da bi trebalo ulagati pre svega u obrazovanje, sektor usluga i ekološko restruktuiranje privrede. Ukoliko bi to bile sprovedene neophodne reforme u ovoj deceniji bilo bi otvoreno deset miliona novih radnih mesta, privredni rast bio bi oko dva procenta godišnje. Prema Renovom mišljenju, mnogi mediji i političari suviše su dramatičnovali krizu.

Istovremeno, Van Rompej kritikuje političare što nisu dovoljno objasnili javnosti šta se dešava:

“Niko nije običnim ljudima objasnio da uvođenje zajedničke valute ne donosi samo olakšice prilikom putovanja i u poslovanju. Danas ljudi vide da zajednička valuta utiče na njihove penzije, uštede, radna mesta i to boli” - zaključio je van Rompej.

EKONOMIJA I EVRO

Barozo: Pokušaj da se promeni ugovor je naivan

Brisel, 25. maj 2010. – Predsednik Evropske komisije Hoze Manuel Barozo izjavio je da su „nemački planovi“ usmereni na promenu Reformskog ugovora u cilju jačanja ekonomske stabilnosti unutar evrozone „naivni“ i optužio je Berlin za nedostatak odlučnosti i pokazanog vođstva u trenutnoj krizi u kojoj se evrozona u celini nalazi. On je dodao da je nemoguće omogućiti bilo kakve promene u ugovoru koje bi se odnosile samo na uska pravila na osnovu kojih funkcioniše evrozona, napominjući da i druge države članice žele promenu ugovora u nekim od drugih oblasti.

“Zaista je naivno misliti da neko može tražiti reformu Ugovora samo u oblasti koju jedna zemlja smatra bitnom” – istakao je predsednik Evropske komisije.

Ova poruka je jasan prekor nemačkoj kancelarki Angeli Merkel koja je već nekoliko meseci unazad usamljena u težnjama i ideji da je promena ugovora potrebna u cilju uspostavljanja budžetske discipline u evrozoni. Barozo ističe da čelnici unutar EU neće predložiti promene ugovora, ali su “otvoreni za sve dobre ideje” koje bi pomogle da evrozona vrati staru stabilnost. Osvrćući se na ideju nemačke kancelarke da jačanje sprovođenja budžetskih pravila EU treba da bude praćeno i strožijim kaznama predsednik Barozo je rekao da države članice već razmatraju vezu između raspodele fondova EU i budžetske discipline kojoj teže.

PROŠIRENJE

Bosna i Hercegovina i Albanija na “beloj šengen listi”

Brisel, 27. maj 2010. - Evropska komisija predložila je slobodno putovanje građana Albanije i Bosne i Hercegovine u zemlje šengen zone. Taj predlog trebalo bi da se nađe na glasanju pred evropskim poslanicima, dok bi zemlje članice EU, odnosno njihovi ministri unutrašnjih poslova, trebalo da donesu i konačnu odluku o tome.

Inače, predlog amandmana Evropske komisije kojim se reguliše vizni režim za putovanje u države članice šengenskog prostora, a koji se odnosi na BiH i Albaniju, dolazi godinu dana posle istog predloga za viznu liberalizaciju za Srbiju, Makedoniju i Crnu Goru. Komisija je tada insistirala na tome da BiH i Albanija još nisu ispune sve potrebne uslove zacrtane u Mapi puta, a koji se odnose kako na bezbednost EU, tako i na unutrašnju bezbednost te dve države zapadnog Balkana.

Za razliku od Srbije, Makedonije i Crne Gore, odluka o ukidanju viza za BiH i Albaniju donosi se u skladu sa novim Lisabonskim ugovorom, a to znači da Evropski parlament sada ima ulogu „suodlučivanja“, ali i da će uz svu dobru volju i izraženu podršku evropske procedure morati da budu sprovedene. Nadležni predstavnici BiH i Evropske komisije sastali su se 6. maja kako bi utvrdili šta BiH još treba da uradi u cilju ispunjavanja preostalih uslova iz Mape puta koja je uslov za dobijanje bezvignog režima. EK nije postavljala nove uslove, ali se i od BiH i Albanije još zahteva da se ojačaju kapaciteti primene zakona, pogotovo u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Ali to nije sve. BiH mora da harmonizuje krivični kod oba entiteta i u distriktu Brčko sa nacionalnim krivičnim kodom, kao i dalja implementacija Akcionog plana za uspostavljanje elektronske razmene podataka između policije i tužilaštva. Bez obzira na izborne procese ili političke krize u BiH, iz EK ukazuju da će onog trenutka kada procene da su vlasti u zemlji sposobne da ispune uslove za viznu liberalizaciju izaći sa predlogom da zemlja zasluži bezvignu režim. U Briselu se ocenjuje da će u predizbornom periodu građani BiH znati da su im šanse za dobijanje bezvignog režima vrlo visoke, ali da će sama implementacija te odluke doći posle izbora.

DRŽAVE ČLANICE

Španija pred krizom?

Madrid, 27. maj 2010. - Španska ekonomija trpi najteže posledice globalne finansijske krize - država je suočena sa dvocifrenim deficitom i stopom nezaposlenosti većom od 20 odsto. Pored rigoroznih mera štednje, jedno od rešenja je kako najavljuju stručnjaci potpuna prmena španskog tržišta rada. Napori španske vlade da smanji javni dug i pored usvojenog paketa štednje mogao bi da padne u vodu, ako dva najveća sindikata radnika ne podrže najavljenju reformu socijalne politike.

Iako predstavnici sindikata tvrde da neće dozvoliti da se na leđima radnika prelama sudbina države, socijalistička vlada Hose Luisa Zapatera najavljuje da će do kraja meseca morati da usvoji predloženi zakon. Jedna od mera spornog zakona jeste da radnik mora da bude fleksibilniji i u skladu sa obimom posla menjati svoje zanimanje, dok vlada najavljuje da će ulagati u dalje obrazovanje i obuku radnika. Novi, mladi radnici počinjali bi radni vek sa najnižom platom. Takođe vlada ima nameru da novim merama poveća zaposlenost, tako što će poslodavcima omogućiti da lakše i bez isplate otpremnina otpuste radnike.

Pre skoro dve godine Španija je bila jedna od evropskih zemalja sa najnižom stopom nezaposlenosti, dok ona danas iznosi više od 20 odsto. Međunarodni monetarni fond insistirao je da španska vlada sprezaede hitne izmene na tržištu rada, kako bi se država konačno vratila na put privrednog oporavka. Zbog krhke privrede i velike potrošnje španski budžetski deficit iznosi više od 11 odsto bruto domaćeg proizvoda, što je gotovo 4 puta više od limita koji je odredila Evropska unija.

Španija, predsedavajuća Saveta ministara Evropske unije, odložila je 1. samit Unije za Mediteran koji je trebalo da se održi 7. juna u Barseloni na kome je trebalo da učestvuje preko 40 zemalja. Tokom prethodnih mesec dana, lideri mnogih arapskih zemalja najavili da neće prisustvovati ukoliko na samit bude pozvan i ministar spoljnih poslova Izraela - Avigdor Liberman. Španska vlada smatrala da je potrebno dati vremena pregovorima Izraela i Palestine koji su otpočeli 19. maja a koji su ključni za uspeh samita. Samit je pomeren za treću nedelju novembra.

DRŽAVE ČLANICE

Francuska pomera starosnu granicu za penzionisanje

Pariz/Brisel 28. maj 2010. - U nameri da smanji deficit u penzionom fondu, vlada u Francuskoj planira da pomeri starosnu granicu za završetak radnog veka sa 60, na 62 ili 63 godine. Radnici su izašli su na ulice i pokazali vladi šta misle o reformi. Važeću starosnu granicu u Francuskoj uspostavio je prvi socijalista predsednik ove države – Fransoa Miteran. On je sredinom osamdesetih godina pomerio starosnu granicu za odlazak u penziju sa 65 na 60 godina.

Odlazak u penziju u 60. godini je, sudeći prema shvatanju sadašnjeg predsednika Nikole Sarkozyja – neodrživ, „s obzirom na produženi životni vek Francuza“. Naime, prema podacima iz 2007. godine, životni vek Francuza je iznad evropskog proseka – 77 godina za muškarce i 84 godine za žene. Sarkozy je upravo reformu penzionog sistema postavio kao najznačajniji cilj za ovu godinu.

Sudeći prema prošlomesečnom izveštaju Veća penzionog saveta, penzioni sistem u Francuskoj je suočen sa narastajućim finansijskim mehurom, koji bi do 2030. godine mogao da dostigne iznos od 70 milijardi evra, odnosno čak 100 milijardi do 2050. godine. U vladi kažu da ne postoji drugi način da se pokrije budžetski deficit. Planirano je da se starosna granica podigne na 62 ili 63 godine, o čemu je rasprava počela znatno pre krize u evrozoni. Vlada, uz to, razmatra i povećanje radnog staža potrebnog za penzionisanje sa 40 na 42 godine, s tim što bi novom reformom i ova brojka mogla da se poveća. Francuski sindikati reformu penzionog sistema vide kao još jedan udar na evropski model društvene zaštite. Sindikalni aktivisti jednoglasno ističu da je reforma penzionog sistema neophodna, ali i da kasniji odlazak u penziju predstavlja „najnepravdniji način reforme“.

U većini država članica Evropske unije, u penziju se odlazi sa 65 godina, izuzimajući slučajeve kada se žene i zaposleni u pojedinim profesijama penzionišu i ranije. Nemačka je nedavno starosnu granicu za penzionisanje podigla sa 65 na 67 godina. Razlog je, kako su naveli, sve starije stanovništvo. Ipak, za razliku od Nemačke, Francuska se sporo oporavlja od recesije, a radni odnosi su napeti posle talasa otpuštanja. Iz Evropske komisije ipak stižu glasovi da starosnu granicu u svim državama članicama treba povećati u određenoj srazmeri tako da prosek u Evropskoj uniji bude takav da niko više od jedne trećine svog odraslog života ne provede u penziji.

DRŽAVE ČLANICE

Brisel ignoriše naše probleme

Brisel, 28. maj 2010. – Neka od najudaljenijih evropskih ostrva u Atlantskom i Indijskom okeanu smatraju da prilikom odlučivanja o nekim politikama unutar EU a koje se tiču slobodne trgovine, poljoprivrede i ribarstva njihovi interesi i specifični problemi uopšte nisu uzeti u obzir.

“Ugovori o slobodnoj trgovini koje je EU sklopila sa zemljama u našem regionu vrlo često ugrožavaju naše male proizvođače, koji su u zavisni od nekoliko useva. Nama su potrebne pragmatične politike koje će omogućiti da “preživimo“ do 2014. godine kada se postavlja okvir za novi budžetski period unutar EU” – izjavio je Paulino Rivero Baut, predsednik regionalne vlade Kanarskih ostrva.

Devet najudaljenijih evropskih teritorija – ostrva koje pripadaju Francuskoj, Španiji i Portugalu - čine deo jedinstvenog tržišta, evrozone i u njima se održavaju izbori za Evropski parlament. U sklopu specijalnih odredni Lisabonskog ugovora ovi regionu mogu aplicirati za izdavanje odobrenja od nekih odredbi u oblasti određenih politika koji mogu imati uticaja na njihovu ekonomiju. Suočeni sa velikom konkurencijom u poljoprivrednim proizvodima koji dolaze iz zemalja Latinske Amerike, Azije i Pacifika, najveći izvor prihoda ovih ostrva dolazi iz turizma, ali je stopa nezaposlenosti i dalje dosta visoka i dostiže i do 25 procenata.

Moramo se zapitati da li je fer da u tako velikim dogovorima budu zanemareni interesi nas koji smo najudaljeniji i da li je fer da se za nas prilikom pregvaranja ne obezbede i neke od specijalnih klauzula koje bi i našu privredu učinile konkurentnom i stabilnijom – izjavio je Baut, posebno naglašavajući ugovore o slobodnoj trgovini koje EU zaključuje sa tećim zemljama.

U malim, rasutim zajednicama na ovim ostrvima koje su predominantno okrenute poljoprivredi, ribarstvu i turizmu troškovi saobraćaja kako bi roba stizala na svoje odredište su izuzetno visoki i imajući u vidu konkurentnost njihovih proizvoda na tržištu izuzetno je teško da se ove male ekonomije same suočavaju sa ekonomskom krizom.

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

CO2— 30%?

Brisel/Berlin, 26. maj 2010. - Francuski i nemački ministar privrede izjavili su da njihove zemlje neće podržati ambiciozni cilj Evropske komisije da se emisija štetnih gasova smanji za 30% do 2020. godine. Pored Nemačke i Francuske sa predlogom se ne slažu ni Poljska i Italija.

Evropa se obavezala na smanjenje od 20% a Francuska i Nemačka neće podržati veće smanjenje ukoliko se i druge zemlje (prvenstveno Kina i Sjedinjene države) ne obavežu da će uraditi isto. Komisija međutim smatra da je sada, zbog ekonomske krize pravo vreme da se napravi ovakav korak jer bi troškovi prilagođavanja novom cilju bili drastično manji nego kako se mislilo pre krize. Komisija je izračunala da bi za postizanje novog cilja bila potrebna 81 milijarda evra godišnje što je samo 11 milijardi evra više od 70 milijardi koliko je prborbitno bilo procenjeno da bi bilo potrebno za dostizanje cilja od 20%.

Ministri ekologije zemalja članica sastaće se 21. juna da raspravljaju o ovom predlogu.

SLEDEĆI BROJ evroFEDERALIST-a

IZLAZI 7. JUNA 2010.

PDF izdanja evroFEDERALIST-a

preuzmite [ovde](#).

Da objavite Vašu e-mail adresu sa mejling liste, posaljite e-mejl na ef.unsubscribe@uef.rs.

Pitanja ili komentari? Pišite nam na evrofederalist@uef.rs.